

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI PERİYODİK DEĞERLENDİRME-15 (27 Ocak-09 Şubat 2024)

GÜNCEL GELİŞMELER

7 Ekim 2023 sabahı Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının "Aksa Tufanı Operasyonu" adıyla, başlattığı saldırı sonrasında Hamas ile İsrail arasında devam eden ve 24 Kasım'da yürürlüğe giren insani aranın ardından 01 Aralık'ta İsrail tarafından yeniden başlatılan savaşta;

- 7 Ekim 2023 ile 8 Şubat 2024 tarihleri arasında Gazze'de en az 27.840 Filistinli öldürüldü ve 67.317 Filistinli yaralandı.

- Gazze'deki binalardan, 70 binden fazlası yıkıldı, 290 binden fazlası ise hasar gördü, nüfusun yaklaşık %85'i evlerini terk etti.¹

- Filistin Televizyon kanalı muhabiri Nafiz Abdel Jawad'ın Gazze Şeridi'nin merkezinde İsrail hava saldırısında öldürülmesinin ardından, 7 Ekim 2023 tarihinden bugüne kadar öldürülen gazetecilerin sayısı 124'e yükseldi.²

Ürdün'ün kuzeydoğusunda, Irak-Ürdün ve Suriye sınırlarının kesiştiği bölgede konuşlu ABD lojistik üssüne, 28 Ocak 2024 tarihinde, gece saatlerinde, insansız hava aracı-drone ile düzenlenen saldırıda, İHA/Drone'nun askerlerin koğuşlarına çarpması sonucu 3 ABD'li asker öldü ve 34 ABD'li asker yaralandığı açıklandı.³ ABD sözcüğü saldırıya yanıt olarak; 02 Şubat tarihinde Irak ve Suriye'de 85'ten fazla İran destekli milislere ait tesislere ve 07 Şubat tarihinde ise Bağdat doğusundaki Meştal'de bir araca hava saldırısı düzenledi. ABD güçlerini hedef alan saldırıları planlayan ve bu saldırılara katılan üst düzey bir Kataib Hizbullah komutanı da dahil olmak üzere araçta bulunan üç kişi öldü.⁴

İsrail'in, Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı'nda (UNRWA) çalışan 12 kişiyi, Hamas'ın 07 Ekim'de gerçekleştirdiği saldırılara yardım etmekle suçladı. İddialar üzerine ABD, İngiltere, Avustralya, Kanada, İtalya, Almanya, İsviçre, Finlandiya ve Hollanda dahil olmak üzere bazı ülkeler fondan desteklerini çektiklerini veya askıya aldıklarını açıkladı. BM Genel Sekreteri, finansal desteğin öneminden bahsederek desteğin sürdürülmesini talep etti. Suçlanan 12 kişiden 9'unun işine son verildiğini, 1'inin öldüğünü ve 2 kişinin ise

¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-124>

² <https://www.yenisafak.com/en/news/another-journalist-killed-in-israeli-attack-in-gaza-tally-rises-to-124-since-oct-7-3677129>

³ <https://www.militarytimes.com/news/your-military/2024/01/28/biden-america-shall-respond-after-drone-strike-kills-3-us-troops/>

⁴ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-2-2024>

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-7-2024>

kimliklerini belirleme çalışmalarının devam ettiğini açıkladı.⁵ Arap Birliği Genel Sekreteri Ahmed Aboul Gheit ise, 13.000 çalışandan 12'sine yönelik iddialar üzerine yardımların askıya alınmasını, BM'e baskı yapma maksadı olan bir toplu cezalandırma olduğunu belirterek sorumsuzluk olarak nitelendirdi.⁶

Suudi Arabistan Dışişleri Bakanlığı; başkenti Doğu Kudüs olan, 1967 sınırlarında, bağımsız bir Filistin devleti tanınmadıkça, İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik "saldırganlığı" sona ereceğine ve tüm İsrail işgal güçleri Gazze'den çekilene kadar İsrail ile diplomatik ilişkilerinin olmayacağını açıkladı.⁷

ABD'de yayınlanan bir rapora göre, ABD yönetimi; İsrail'e yapılan silah sevkiyatının yavaşlatılıp yavaşlatılmaması konusunu, Netanyahu'ya karşı Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıların azaltılması ve sivillerin korunmasının sağlanmasına yönelik bir baskı aracı olarak kullanıyor.⁸

Güney Afrika'nın, Uluslararası Adalet Divanı'nda, soykırım suçlaması ile İsrail aleyhine açtığı davada, 15-2 oy çoğunluğuyla, iddiaların makul olduğu, soykırım olasılığının araştırılması gerektiği ve İsrail'in sivillerin korunmasına, yardımların ulaştırılmasının sağlanmasına, şiddet ve kışkırtma içeren konuşma ve açıklamalarda bulunan yetkililerin cezalandırılmasına ilişkin adımlar atılmasına yönelik karar alındı. Dava ile ilgili olarak Güney Afrika'nın önde gelen hukukçularından Thuli Madonsela, kuralları koyanların kendilerinin bu kuralların üzerinde olduğuna inandıklarını, başkalarını bu kurallara uymaya zorladıklarını, ancak kendilerinin bu kurallara uymadıklarını, 574 dipnotlu tarafız insani yardım kuruluşları ile ana akım haber kuruluşlarının tespitlerine dayanan raporu reddeden Batı'nın, raporu okuyup okumadıklarından emin olmadığını açıkladı.⁹

CIA başkanı William Burns, yeni bir ateşkese aracılık etme yönündeki girişimler kapsamında; Paris'te üst düzey İsraili, Mısırlı ve Katarlı yetkililerle bir araya geldi. Katar Başbakanı Şeyh Muhammed bin Abdurrahman Al Sani, iyi ilerleme kaydedildiğini, önerinin Hamas'a iletileceğini, öncelikle kadın ve çocukların serbest bırakılmasını ve yardımların Gazze'ye ulaştırılmasını içeren aşamalı bir ateşkes şartlarını içerdiğini açıkladı.¹⁰ Detayı açıklanmamakla birlikte, rehinelere bırakılması karşılığında, üst düzey yöneticiler de dahil olmak üzere tüm Filistinli tutukluların serbest

⁵ <https://www.dailymail.co.uk/news/article-13017351/Palestinian-aid-agency-centre-October-7-scandal-faces-claims-staff-ferried-Hamas-gunmen-massacre-sites-celebrated-attacks-online-murdered-Israelis.html>

⁶ <http://en.people.cn/n3/2024/0129/c90000-20127816.html>

⁷ <https://thenationonlineng.net/saudi-arabia-no-diplomatic-ties-with-israel-without-independent-palestine/>

⁸ <https://www.aa.com.tr/en/americas/us-mulling-using-arms-deliveries-to-israel-as-leverage-to-pressure-netanyahu-report/3121602>
<https://www.bellinghamherald.com/news/politics-government/article284802136.html>

⁹ <https://english.aawsat.com/opinion/4826226-if-we-want-live-world-rules-they-have-apply-israel-too>

¹⁰ <https://www.hurriyetdailynews.com/qatar-says-gaza-truce-proposal-to-be-sent-to-hamas-as-war-rages-on-190198>

bırakılmasını içeren üç aşamalı altı haftalık ateşkes önerisi,¹¹ Natenyahu tarafından, ateşkesin Hamas'ın hazırlanmasına fırsat vereceği, savaşın tam zafer kazanılana ve rehinelere hepsi serbest bırakılana kadar devam edeceği yönündeki açıklamasıyla 07 Şubat tarihinde reddedildi.¹² Ateşkes önerisini TV programında reddettiğini açıklayan Natenyahu, askerlere Gazze'nin en güneyindeki Refah kentine doğru ilerlemeye hazırlanmaları emrini verdi.¹³ İsrail uçakları, 08 Şubat tarihinde sabaha karşı Refah ve Deir al-Balah'ı bombaladı ve çoğu çocuk toplam 16 Filistinli öldü, onlarca Filistinli yaralandı.¹⁴ Mısır, Refah'a yapılacak operasyonların, yerinden edilen Gazellileri Sina Yarımadası'na kaçmaya zorlayacağından endişe duymaktadır.¹⁵

İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, 5 Şubat'ta yaptığı açıklamada, yürütülen operasyonlar neticesinde, 24 Hamas taburundan 18'inin etkisiz hale getirildiğini ve artık askeri yönden işlevsiz hale geldiğini açıkladı.¹⁶

Husi Savunma Bakanı Muhammed Nasır el Atifi, Husilerin, Kızıldeniz'de ABD ve İngiltere güçleriyle uzun vadeli bir çatışmaya hazır olduğunu söyledi. ABD ve İngiltere, 3 Şubat'ta, Yemen'de, Husilerin kontrolündeki topraklarda, 13 noktada 36 Husi askeri mevziisini hedef alan saldırılar düzenledi. Husiler, 6 Şubat'ta Kızıldeniz'de iki ticari gemiye füze saldırıları düzenledi.¹⁷

Microsoft Tehdit Analiz Merkezi, İran'ın Hamas'ı desteklemek ve İsrail ile müttefiklerini ve iş ortaklarını zayıflatmak için 7 Ekim'den sonra gerçekleştirdiği siber saldırılarda artış olduğunu, ayrıca yapay zekâ ile oluşturulan bir haber spikeri vasıtasıyla Kanada, BAE ve İngiltere'deki kitleleri hedef alan sahte haber yayını yapıldığını duyurdu.¹⁸

İsrail'in, Hamas'ın ateşkes teklifini reddetmesinin ardından, savaşın Orta Doğu'da yayılma olasılığı, petrol fiyatlarının %2 artmasına neden oldu.¹⁹

ABD'de, Müslüman ve Filistin karşıtı ayrımcılık ve nefret şikayetleri, Hamas'ın İsrail'e saldırısının ardından, 7 Ekim'den sonraki üç ayda yaklaşık yüzde 180 arttı.²⁰

¹¹ <https://www.scotsman.com/news/world/israel-gaza-what-is-the-ceasefire-proposal-in-gaza-put-forward-by-the-us-israel-qatar-and-egypt-what-does-the-counter-proposal-from-hamas-say-4509034>

¹² <https://english.aawsat.com/arab-world/4840991-troops-ordered-prepare-operate-gazas-rafah-says-netanyahu>

¹³ <https://www.hurriyetdailynews.com/netanyahu-dismisses-ceasefire-proposal-sets-sights-on-rafah-190509>

¹⁴ <https://sana.sy/en/?p=324989>

¹⁵ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-7-2024>

¹⁶ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-6-2024>

¹⁷ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-january-30-2024>

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-4-2024>

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-6-2024>

¹⁸ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-february-7-2024>

<https://blogs.microsoft.com/on-the-issues/2024/02/06/iran-accelerates-cy...>

¹⁹ https://www.business-standard.com/economy/news/oil-prices-up-2-on-gaza-ceasefire-rejection-us-fuel-stocks-data-124020801856_1.html

²⁰ <https://www.malaymail.com/news/world/2024/01/29/anti-muslim-incidents-jump-in-us-amid-israel-gaza-war/115180>

ABD’de, belediye meclislerinde giderek daha fazla İsrail-Gazze ateşkesi çağrısında bulunmaktadır. Ateşkes çağrılarının en az dokuzu, Arap Amerikalıların bulunduğu bölgelerdedir. Yapılan bir ankete göre, Biden’in Arap Amerikalılar arasındaki desteğinin, %59’dan %17’ye düştüğü görülmektedir.²¹

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası ilişkiler açısından;

Uluslararası Adalet Divanı’nda, İsrail aleyhinde alınan karar, bu karar doğrultusunda İsrail’e destek veren ülkelerin verdikleri desteğe karşı iç ve dış kamuoyunda yükselen eleştiriler, İsrail tarafından ateşkes teklifinin reddedilmesi, ABD ve İngiltere’nin durduramadığı Husi saldırılarından kaynaklı petrol fiyatlarının yükselişi ve bölgedeki deniz ticaretinin sekteye uğraması, ABD iç kamuoyunda yükselen barış ve ateşkes çağrıları ile seçim öncesi mevcut Başkan’ın düşen iç kamuoyu desteği ve Sudi Arabistan’ın barış sağlanmadan diplomatik ilişkilerin olmayacağına yönelik açıklaması dikkate alındığında, özellikle ABD ve İngiltere’nin verdiği destekte azalma, sınırlama olabileceği, harekâtın durdurulması ya da en azından sivil ayırımı ve sivillerin korunması noktasında hassasiyet gösterilmesine yönelik İsrail’e yapacakları baskıların artabileceği,

İsrail’in, Gazze’nin güneyindeki Refah bölgesine harekât gerçekleştirmek üzere hazırlıklarını yapması ve bu bölgeye gerçekleştireceği operasyon ve hava saldırılarının neden olacağı nüfus hareketliliğinin komşu ülkelerde yarattığı endişenin, bölgedeki Arap ülkelerinin İsrail’e izledikleri politikalarda kırımlara neden olabileceği, söz konusu ülkelerin İsrail’i sınırlandırmak üzere baskılarını artırabileceği,

İsrail’in Gazze’de yürüttüğü ve sivilleri de etkileyen saldırıları ile Hizbullah’a karşı gerçekleştirdiği operasyonlar, ABD ve İngiltere’nin Husilere ve İran destekli milislere karşı yürüttüğü füze, roket ve hava saldırılarının uzamasının, savaşı Orta Doğu’ya yayma potansiyeli ile uzayan istikrarsızlığın mezhep temelli bıçak sırtında yürüyen Orta Doğu’da iç karışıklıklara sebep olma olasılığı ve tüm Müslümanların İsrail, ABD ve savaşa karşı artan tepkisi dikkate alındığında, Orta Doğu’da kalıcı barışın sağlanmasına yönelik lider rolün üstlenilmesinde ABD veya diğer Batılı güçlerin kaybettikleri güvenin yarattığı boşluğu doldurmak üzere, Arap dünyasının ve Müslümanların lider ülkesi olma noktasında, bölge ülkelerin İsrail’i ateşkese zorlanmak için etkinlik ve baskılarını artırabileceği ve hatta esasen rakip olan İran ve bölge ülkeleri arasında, İsrail karşıtlığı odağında zorunlu diplomatik ve ekonomik yakınlaşmalar olabileceği,

²¹<https://www.ynetnews.com/article/hjnoej0056>

Askerî açıdan;

İsrail'in, Gazze'nin güneyindeki Refah bölgesine yoğunlaşarak, sınırdan geçirilen silah, mühimmat vb. aldığı desteğin sürekliliğini sekteye uğratarak Hamas'ı etkisizleştirme ve kuzeyden bölgeye kaçtığını düşündüğü Hamas unsurlarının hareket kabiliyetini sınırlandırma maksadını güttüğü aşamada, Refah bölgesine yönelik şiddetli ve yoğun füze ve hava saldırıları gerçekleştirebileceği, bölgenin kontrolünü eline geçirdiğine kanaat ettiği noktada ise dünya kamuoyunda artan baskılar nedeni ile ateşkes yapmak zorunda kalmadan önce özellikle Lübnan Hizbullah'ına karşı büyük çaplı harekât gerçekleştirebileceği,

Hamas'ın, İsrail'in kontrolünü ele geçirerek Hamas'ın hareket etkinliğini sınırlandırdığını düşündüğü ve çekildiği bölgelere tekrar yerleşerek, bu bölgelerden İsrail askerleri ile kamuoyunun moralini bozacak şekilde halen varlığını sürdürdüğüünün delili olarak, ses getirecek saldırılar gerçekleştirebileceği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, günümüz dünyasında;

Kuvvet kullanmada meşruiyet gerekliliği, insan hakları ihlalleri merkezli eleştiriler, ekonomi ve ticaret odaklı karşılıklı bağımlılık ve bireysel hak ve özgürlüklerin artan önemi, küresel kültür oluşturma gayesi ve küreselleşme, iletişim ve bilişim teknolojileri, siber savaş ile yoğun internet/sosyal ağ kullanımıyla birlikte ele alındığında;

Tüm yürütülecek politikalar ve askerî harekâtlarda, meşruiyet zemininde kamuoyu desteğini sağlamanın tercihten ziyade bir zorunluluk haline geldiği,

Silahlı kuvvet personelinin sosyal ağ kullanımından istihbarat sağlanabildiği ve maksatlı yayınlarla kamuoyunun olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir.

Bu kapsamda; Milli kripto destekli yazılım ve iletişim cihazları da dahil olmak üzere, özellikle karar vericileri ve kamuoyunu etkileyecek, sahadaki küçük birlik komutanları da dahil olmak üzere anlık gerçekçi bilgiye dayalı karar üstünlüğünü destekleyecek, veri toplama, analiz etme, aktarma ve paylaşma alanlarında iletişim teknolojilerinin geliştirilmesi,

Artan stratejik iletişim kapsamında kamuoyunun desteğinin sağlanmasına yönelik eylem ve söylemlerde görev alacak uzman personel istihdam edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

İşbu eserde yer alan veriler/bilgiler, yalnızca bilgi amaçlı olup, bu eserde bulunan veriler/bilgiler tavsiye, reklam ya da iş geliştirme amacıyla yönelik değildir. Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş. işbu eserde sunulan verilerin/ bilgilerin içeriği, güncelliği ya da doğruluğu konusunda herhangi bir taahhüde girmemekte, kullanıcı veya üçüncü kişilerin bu eserde yer alan verilere/bilgilere dayanarak gerçekleştirecekleri eylemlerden ötürü sorumluluk kabul etmemektedir. Bu eserde yer alan bilgilerin her türlü hakkı Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmaksızın işbu eserde yer alan bilgi, yazı, ifadenin bir kısmı veya tamamı, herhangi bir ortamda hiçbir şekilde yayımlanamaz, çoğaltılamaz, işlenemez.

